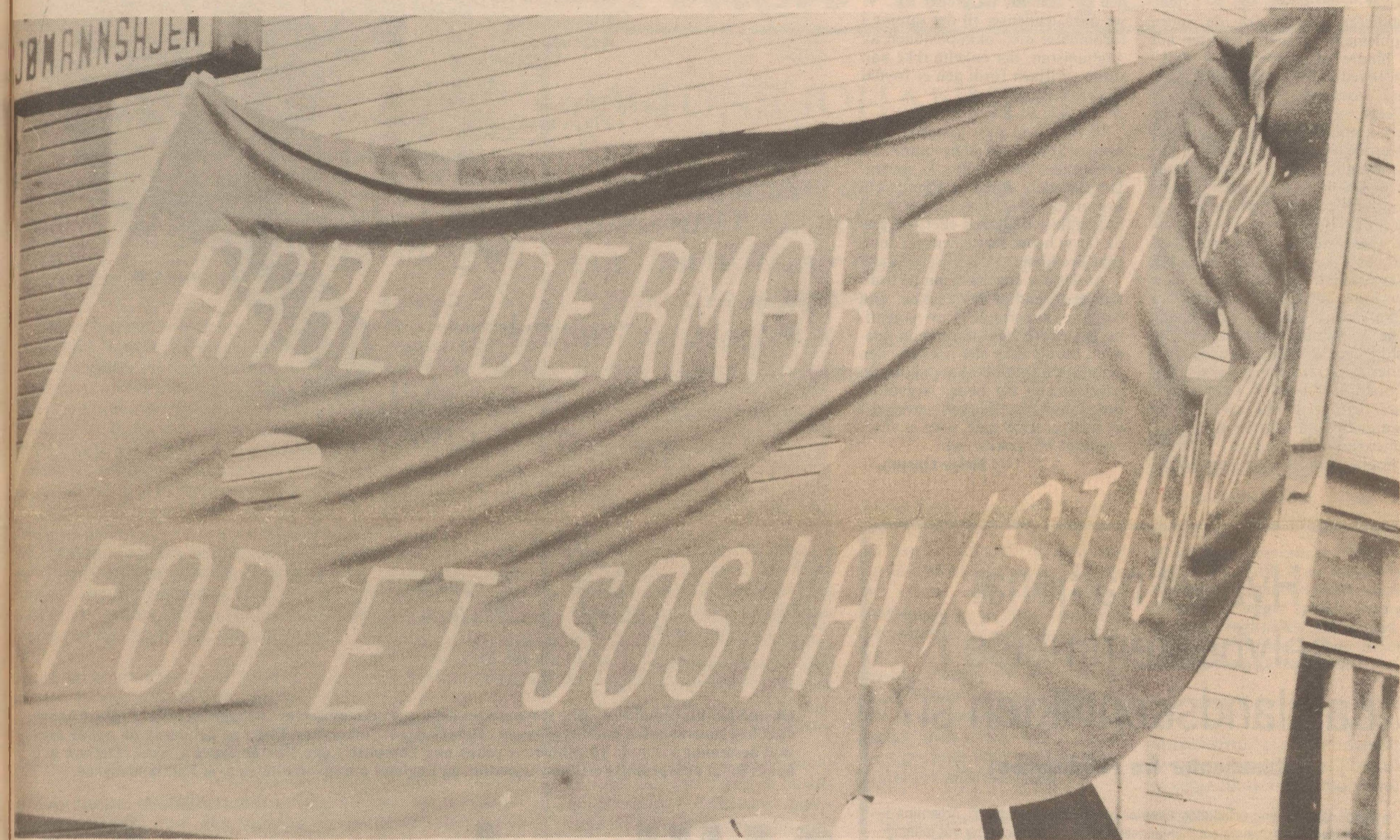

STUDENTAVISA I TROMSØ

Organ for Tromsø-studentene
7. årgang - Nr. 4
Mai 1982

ARBEIDERMAKT MOT KAPITALMAKT — FOR ET SOSIALISTISK NORGE —

SV SER UT TIL Å HA STERK VIND I SEILENE

Se billedreportasje siste side

**FAGKRITISK
KONFERANSE**

SE SIDE 2

**FALKLANDS-
KONFLIKTEN**

SE SIDE 3

**DEBATT OM
HUSLEIE-
STREIKEN** SE SIDE 4

**Bokan-
meldelser**

SE SIDE 6

FALKLANDSØYENE

I denne artikkelen gir Helge Opsjøn uttrykk for sine synspunkter angående Falklandskonflikten. Han konkluderer med at argentinerne hadde sin fulle rett til å okkupere øygruppen og appellerer til leserne om å støtte Argentina i konflikten.

Den nasjonale sjøkråderetten er et prinsipp som lever et hardt liv om dagen. Sjøfolk som regner seg som progressive, ser ut til å svelge at ei imperialistisk kolonimakt (Storbritannia) skal få holde på koloniene sine. Begrunnelsen er at Argentina er fascistisk, og bruker konflikten til å avlede oppmerksomheten fra de indre problemene i landet. Dessuten må vi hindre at beboerne på Falklandsøyene kommer under argentinsk, fascistisk styre.

Det Stray & Co gjør, er å skjønne kolonimakta England, og logikken er den samme som koloniherrerne alltid har brukt: De «siviliserte» kolonimaktene har «rett» til å oppføre seg som herrefolk ovenfor de usiviliserte barbarene (menneskeetere og fascist). Derfor har ikke Argentina rett til å slåss for sine nasjonale rettigheter mot imperialismaktene. Hvordan folka i disse landene skal kunne greie å oppnå demokratiske forhold uten å slåss mot de rike undertrykkerstatene, er ikke enkelt å forstå. El Salvador, Eritrea osv. viser nettopp hvilke krefter som hindrer folk i å oppnå sjølstyre og demokrati.

England stiller ikke i noen sær-

stilling blant kolonimaktene — den fascistiske terroren i Nord-Irland kan godt sammenlignes med Argentinas. Det viser en skremmende opportuniste når de kolonimaktene som er selve det historiske grunnlaget for fascismen i f. eks. Argentina, får støtte i kampen for å holde på grepet sitt. Vi ser også tendenser til det samme i forbindelse med okkupasjonen av Afghanistan, der enkelte ikke kan støtte geriljaen fordi den er føydal og «reaksjonær».

Vi må ha så pass gangsyn at vi avviser kolonimaktens «rett» til å kontrollere landa i den 3. verden. Det må være folkenes egen sak å avgjøre og slåss for det styret de vil ha, og ikke Englands eller Norges. Så får vi heller støtte dem på deres egne premisser.

At det bor engelskmenn på Malvinene forandrer ikke saken. Om Norge okkuperte deler av Argentina og sendte 2000 nordmenn nedover, ble det ikke mer norsk av den grunn. England har plassert engelskmenn der nede, Argentina bør gi dem rett til lokalt selvstyre i en overgangsperiode, uten at suvereniteten blir rokka ved.

Helge Opsjøn.

Opsjøn har utvilsomt rett i sine synspunkter dersom Falklandsøyenes beliggenhet skal avgjøre hvem som har suvereniteten over øygruppen. Hvis derimot folkeretten tilsier at beboerne på øyene selv skal bestemme hvem de vil tilhøre, er saken mer komplisert enn Opsjøn synes å mene. Det må her åpnes for et kompromiss mellom Argentina og England om suvereniteten over Falklandsøyene.

Hva vil nasjonal selvbestemmelse i Falklandskonflikten si?

(Kommentar fra redaksjonen)

Helge Opsjøn gir i artikkelen ovenfor uforbeholden støtte til Argentina i striden med Storbritannia om Falklandsøyene. Han angriper etter vår mening helt korrekt den britiske kolonialisme fra det forrige århundre og oppfordrer til nasjonal frigjøring i den tredje verden. Men Opsjøn tar i sitt innlegg ikke opp til vurdering spørsmålet om hva nasjonal selvbestemmelse vil bety i denne spesielle konflikten. Vi vil i det følgende minne om en del forhold som kompliserer Falklandskonflikten, og som kanskje kan gi oss et mer nyansert syn på hva som vil være en folkerettslig rettferdig løsning på konflikten.

Britene okkuperte og koloniserte Falklandsøyene i 1833 og har siden den tid hatt kontrollen over øygruppa. Den befolkningen som fantes på øyene på forhånd, var ikke permanent bosatt og representerte kolonister fra ulike land, deriblant Argentina. Disse beboerne ble fordrevet fra Falklandsøyene, og Argentina har ikke på 150 år hatt noen bosetning på øygruppen. Det finnes altså ingen undertrykt argentinsk minoritet som gjør nasjonalt og sosialt opprør mot britene (som irlenderne i Nord-Irland), men et aggressivt Argentina som har okkupert øyene for å rette søkelyset bort fra indre sosiale og økonomiske problemer og for å få tilkjent rettigheter til naturressursene i de nære omgivelsene av Falklandsøyene.

Det kan videre nevnes at befolkningen som bor på øygruppen, har engelsk som morsmål, og samfunnet på Falklandsøyene er preget av britisk kultur. Flertallet av befolkningen ønsker derfor fortsatt å tilhøre Storbritannia.

Vi ønsker ikke med denne kommentaren å dekke over Storbritannias imperialistiske motiver ved å okkupere øygruppen i forrige århundre, men vil prøve å belyse en del vanskeligheter med det folkerettslige spørsmålet i denne konflikten. Dersom man ser på kartet, er det åpenbart at Falklandsøyene ligger nært opp til det sør-amerikanske kontinent og skulle dermed naturlig tilhøre Argentina. Men dersom folkeretten tilsier at befolkningen selv skal bestemme, er det vanskelig å komme bort fra at Falklandsøyene i framtida bør tilhøre Storbritannia.

Det er altså ikke så entydig klart at Argentina har folkerettslig krav på suvereniteten over øygruppen som Opsjøn synes å hevde. Det må på en eller annen måte åpnes for et kompromiss der Falklandsbefolkningens selvbestemmelse taes hensyn til. Vi tror videre at en løsning av striden om øyene best vil finne sted ved forhandlingsbordet og ikke ved militære operasjoner som vi har sett eksempler på fra begge sider.

Red.

SAIH — hva er det?

— Av Finn Asbjørn Trones —

De fleste (nye) studenter ved Universitetet i Tromsø har ingen anelse om hva initialene SAIH står for. Rett frem betyr de: Studentenes og aka-

demikernes internasjonale hjelpefor-

demikernes internasjonale hjelpefor-

demikernes internasjonale hjelpefor-

Det vil m.a.o. være på sin plass å informere mere litt om organisasjonen for om mulig å få opp aktiviteten her ved Universitetet.

SAIH består av studenter og ansatte ved høyere læresteder i Norge samt norske studenter i utlandet. Den overordnede målsettinga er å arbeide for politisk, økonomisk, sosial og kulturell frigjøring i utviklingslandene. Organisasjonen virker tosidig, d.v.s. den gir konkret bistand samtidig som den gir informasjon og kunnskap om u-landenes problemer. For tiden gis det høy prioritet til flyktninger og frigjøringsbevegelser i det sørlige Afrika, for å hjelpe ofrene for apartheidsystemet og krigføringen der. Store flyktningeleire er bygd opp i samarbeid med andre organisasjoner, bl.a. ANC og SWAPO (frigjøringsbevegelser henholdsvis i Sør-Afrika og Namibia). SAIH mener det er viktig å fortsette med en kontinuerlig støtte til frigjøringsbevegelser som har nådd sine mål: et fritt Namibia og et fritt Sør-Afrika.

Også andre land blir gjort til objekt for SAIH. Latin-Amerika tar en stor del av bevilg-

ningsprosjektet. Bl.a. fokuserer man sterkt på Nicaragua og El-Salvador. I Nicaragua har organisasjonen igangsatt et større helseprosjekt i samarbeid med Latinamerikagrupperne i Norge samt Sosialistiske Legers Forening (SLF). Til slutt bør det bemerkes at SAIH er prosjektorientert. Hjelp til selvhjelp blir ansett som meget viktig. Det blir derfor lagt vekt på forskjellige aktiviteter, f. eks. yrkesopplæring, undervisning, helseprosjekter, bygging av skoler osv.

Informasjonsarbeidet om SAIH drives gjennom seminarer, filmer, brosjyrer og aviser. Den viktigste her er organisasjonens ansikt utad, dvs. SAIH-perspektiv. Det er en avis som kommer ut fire ganger årlig med et nytt nummer ved hver semesterstart, vår og høst. Hovedvekten i avisa er for tiden konsentrert om Sør-Afrika og Latin-Amerika.

Inntektsgrunnlaget for SAIH kommer hovedsakelig fra UD (Utenriksdepartementet) og NARAD. Flyktningefondet bidrar så med en del, samt lønnsstrekke akademikere og SAIH 10-ere studentene. Sistnevnte 10-ere være en pliktsak for hver student. Ti kroner ved semesterstart man kunne avse ved registrering. Tyve kroner i året er en helt symbolsk sum som hver student får råd til.

Da aktiviteten mer eller mindre har ligget nede de to siste årene, har Universitetet i Tromsø, nå SAIH på en forbedring fra høsten av. Organisasjonen satser på å utvikle et seminar i september/oktober hvor interesserte delta. Det vil også bli gjort forberedelser for å få i gang gruppeaktivitet her i Tromsø tilknyttet SAIH's grupper i resten av Norge. SAIH oppfordrer derfor studentene til å betale SAIH 10-eren til å engasjere seg i diverse informasjon som vil bli utlevert ved stitutter tilknyttet Universitetet i Tromsø.

STUDENTAVISA I TROMSØ

Organ for Tromsø-
studentene

Toril Ringholm
Pål Pedersen (ansv.)
Vigdis Anita Nilsen
Ingrid Mathisen (ansv.)
Tone G. Johannesen

7. årgang - Nr. 4 - Mai 1982

Adr. Søndre Tollbugt. 7b, Tromsø
Tlf. 81715.

Studentavisa er organ for studentene ved
Univ. i Tromsø og kommer ut ca. en gang i
måneden.

Redaksjonen er valgt på Sos. Fronts
politiske grunnlag.

Trykt i 1600 eks.

Drastisk ned- skjæring ved universitetet

Stortinget har i år som kjent gitt regjeringen beskjed om å spare 300 millioner kroner på statsbudsjettet. Innstramningen i økonomien rammer særlig hardt høyere utdanning, herunder Universitetet i Tromsø. I tillegg skal det foregå en såkalt normalsparing i staten på ca. 2 %. Det gjelder spesielt å minske lønninger, noe som også vil gi seg utslag for de høyere utdanningsinstitusjonene. Tromsø universitet har også mottatt krav fra departementet om å spare inn en del mindre beløp på diverse poster i forhold til det oppsatte budsjettet for 1982.

Den ekstraordinære innsparingen skal for Universitetet i Tromsø tas med 3 % av postene varer og tjenester og andre utgifter. Det går altså særlig ut over lønnsposter. Dette har blant annet gitt seg utslag i utlysningstopp for alle nye stillinger ved universitetet og en kraftig reduksjon av time- og hjelpelærerbudsjettet. Dette vil helt klart bety ei svekking av undervisningen, midlene til laboratoriehjelp er blant annet mindre nå enn før. I tillegg er Universitetet i Tromsø et ungt universitet som ennå er i en oppbyggingsfase. Det har medført at det er svært mange «grå stillinger» ved universitetet, dvs. stillinger det ikke er hjemmel for på statsbudsjettet. Disse stillingene må lønnes av midler som nå hentes fra andre deler av budsjettet, og der er det skrapet fra før. Det kan nevnes at driften av båten «Johan Ruud» står i fare, i og med at den er bemannet bare med grå stillinger.

Innstramningene går også ut over varer og tjenester, f.eks. porto- og telefonutgifter. Men det er vel ikke vanskelig å skjønne at den geografiske beliggenhet til universitetet vårt, gjør at slike utgifter nødvendigvis må være betydelig større enn andre steder.

Eventuelle rikstelefonsperrer på en del av universitetets telefoner vil f. eks. ramme studentaktiviteten kraftig. Videre kan det nevnes at den sentrale potten for gjesteforelesere/forskere er kuttet ut. Skal ny inspirasjon og nye idéer komme til de forskjellige fag- og studieretninger fra andre lære- og forskermiljø, må slike aktiviteter finansieres av de enkelte institutt. Dette setter klare grenser for omfanget av slik virksomhet ved universitetet i Tromsø. Dette er svært beklagelig når vi vet hvor avhengig et lite universitet som Tromsø, med store avstander til andre høyere utdanningsinstitusjoner, er av gjesteforelesere/forskere.

Det er også et faktum at nedskjæringen går ut over universitetets distanseundervisning og voksenopplæring, prosjekter som har betydd så mye for Tromsø universitetets renomme i landsdelen.

Det gjelder nå framover å skaffe seg oversikt over hvilke konsekvenser nedskjæringen får for de enkelte institusjoner i landsdelen i en protest mot innstramningen i budsjettene. Vi må i tillegg prøve å sette nedskjæringene ved universitetene og høyskolene inn i et bredt samfunns-perspektiv og vurdere hvilke virkninger innstramningen i undervisning og forskning vil ha for landsdelen som helhet. Det er viktig å gå ut i aviser og massemedia for å få lokalpolitikere og andre til å forstå nødvendigheten av at utdanning og forskning får rimelige eksistensvilkår framover.

Vi må videre prøve å få folk til å se nedskjæringene ved universitetenes budsjetter og forverringen av student-økonomien i samme lys. For framtida gjelder det å snu den negative utviklingen i økonomien for utdanningsinstitusjonene og studentene. For å greie det må vi få politikere til å skjønne at vi i et samfunn ikke bare kan klare oss med et sterkt forsvar, et godt utbygd politi og teknisk/økonomisk utdanning, men også trenger høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner som dekker et vidt spektrum av fag.

Fag og profesjons- kritisk konferanse

AV TONE JOHANNESSEN

En konferanse om Fag- og profesjonskritikk ble avholdt i Oslo i helgen. Innbudte var representanter fra Norsk Studentunion, Distriktshøgskolestudentenes Landsforbund, Landslaget for norske lærarstudenter og Fellestrådet for Sosialskelestudentene.

Olav Eikeland, NSU og Arne Eriksen, FR, holdt innledninger om henholdsvis: «Hva er fagkritikk og hvorfor er den viktig?» og «Erfaringer med organisering av profesjonskritisk forum».

Olav Eikeland skisserte opp 3 perspektiver for fagkritikk som han kalte fagkritikk «nedenfra, ovenfra og utenifra».

Med fagkritikk nedenifra mente han det var viktig å ta utgangspunkt i studenters generelle misnøye med pensum, fagstruktur og ellers forhold som har innvirkning på studiesituasjonen. «Feilen» lå her i at utgangspunktet ikke ble utviklet videre til fagkritikk «ovenifra», som betegner fagkritikken overfor og innenfor profesjoner hvor forutsetningen er en stor grad av forhåndsskolering, og hvor bare generell misnøye er utilstrekkelig. Svakheten her ligger heller ikke i utgangspunktet, men i at man opererer med begrensede definisjoner om problemområder. I denne forbindelse pekte O.E. også på det umulige å skille mellom subjekt og objekt, mellom forskerrolle og politisk rolle.

Med fagkritikk «utenifra» mente O.E. selve kritikken av vitenskapen, en fagkritikk som eksisterer helt utenfor den faglige horisont.

Til slutt presiserte Olav Eikeland at fagkritikken er viktig bl.a. fordi vitenskapen blir i stadig større grad brukt i samfunnsstyringen, vitenskapen som vår tids religion.

Arne Eriksen tok for seg den mer konkrete siden av fag-

kritikken, nemlig organiseringen. Han skisserte opp de forventninger, intensjoner og faktiske problemer FR hadde støtt på under organiseringen av et fag- og profesjonskritisk sosialpolitisk forum. Utgangspunktet var arrangementet av et seminar, og et av resultatene med dette var opprettelsen av kontakter landet over. FR har i dag 7 lokalgrupper som har representanter i et arbeidsutvalg.

Et av problemområdene var å se på den privatisering, avpolitisering og isolering som ofte skjer når studentaktiviteter går over i yrkesrollen, og hva som kunne gjøres med dette. Dessuten ønsket FR å se på fagorganisasjonene og deres holdning til profesjonssamfunnet.

Etter innledningene startet diskusjonen som tok utgangspunkt i Olav Eikelands innledning.

Det kom fram en bred enighet om nødvendigheten av å politisere fagkritikken, dessuten å se fagkritikken i relasjon til framtidig yrkesrolle. I forbindelse med den avpolitisering og isolering som ofte skjer ved denne overgangen, ble det sett som viktig å knytte kontakt med yrkesaktive.

En representant pekte på at det var enklere å drive fagkritisk arbeid dersom yrkesrollen var klart definert. Hun mente at lærerskelestudentene kanskje hadde et bedre utgangspunkt for å drive fagkritikk fordi deres yrkesrolle var klarere definert enn f. eks. studentenes ved universitetene. Det ble også pekt på proble-

Redaksjonsmedlem Tone Johannesen representerte Tromsøstudentene på en fag- og profesjonskritisk konferanse i Oslo den 24. og 25. april. Hun summerer i denne artikkelen opp konferansens innhold og legger spesielt vekt på at aktiv fagkritikk må foregå i organiserte former på de enkelte læresteder og på landsbasis.

met med å bevege seg utover det O.E. kalte fagkritikk «nedenifra» p.g.a. nødvendigheten av å stadig ta stilling til å avverge tiltak fra statens side.

Det ble også sett på som et problem å holde kontinuiteten ved de fagkritiske grupper som allerede var opprettet, et problem som gikk igjen på de fleste læresteder.

Når det gjelder konkrete resultater av konferansen ble det nedsatt et koordineringsutvalg som skal oppsummere konferansen og være ansvarlig for arrangementet av neste konferanse som skal holdes i Trondheim til høsten, 2. og 3. oktober. Dessuten skal dette utvalget organisere første nummer av et fagkritisk blad som også skal fungere som et mobiliseringsblad til konferansen til høsten. Det var også et ønske om å få opprette kontakt med et større spekter av læresteder landet over.

I det store og hele var det en utbytterik konferanse hvor kanskje det mest positive var ønsket om å fortsette arbeidet, og fastsetting av tid for ny konferanse slik at ikke arbeidet stopper opp med bare én konferanse.

Skal studentene føre en aktiv fagkritikk, må denne organiseres, og dette bør skje på læresteder over hele landet.

Våre anonyme representanter og en husleieboikott

AV IVAR BERG

Det finnes en gruppe personer eller studenter som er interessert i å bli valgt som representanter i ulike organer ved Universitetet. Dessuten finnes det en (mindre) gruppe av slike representanter som noe motvillig har akseptert å bli valgt. Både våre egne interesseorganer og styringsorganene ved Universitetet og Samskipnaden må nødvendigvis få den forutsatte sammensetning. Representantene er der de er ut fra en generell demokratisk tankegang. Denne artikkel har først og fremst å gjøre med de personer eller studenter som viser interesse for å bli valgt.

Det klages og sytes over at massen av studentene utviser liten interesse for dette organisasjonsarbeidet. De fleste ønsker helst ikke å bli valgt til noe som helst i hvilket organ det måtte være. Kritikken kommer fra de som er representanter. I praksis fører dette til at studentenes valg skjer tilfeldig eller helst ved at de relativt få interesserte fremmer forslag. Resultatet er at representantene i høy grad driver en form for selvrekuttering — nye representanter blir hentet fra egne aksepterte rekker. Av dette må det kunne framsettes følgende synspunkter:

1. De fleste studenter ser liten eller ingen sammenheng mellom

egne interessers ivaretagelse og, det å være representert.

2. De få interesserte har interesse i å være representanter.

Eventuelle andre slutninger velger en å holde utenfor i denne sammenheng.

Den manglende interesse under punkt 1, tilskrives gjerne en generell passiv holdning hos studenter flest, men kan også skyldes at det er en kontakt- og informasjons-svikt mellom studenter og representanter. Studentene får liten føling med den aktivitet som foregår mellom representantene og den møtevirksomhet som skjer i de ulike organer. All erfaring tilsier også at virkeligheten er slik — representantene fører en anonym tilværelse i relasjon til oss studenter som de er ment å skulle representere.

I hvilken retning går de interesser som er nevnt under punkt 2? Det kan vanskelig forstås at disse er rettet mot studentene. Da måtte vi kunne forvente at det ble etablert langt bedre kommunikasjonslinjer. Dette er da heller ikke nødvendigvis ut fra at de valgte er avhengig av oppslutning fra studentene for å sikre framtidige gjenvalg. Jfr. det som er nevnt ovenfor om valgpraksis.

Følgelig må det være ren egeninteresse som motiverer til del-

tagelse — representantene må mene å ha noe igjen rent personlig som kompensasjon for det arbeid og den tid som nedlegges. Disse interessene kan være så ymse. Her skal det kun nevnes mulighetene for å kunne etablere kontakter innad i universitetsmiljøet til administrasjon, forskere (lærere) og forskermiljø. At dette kan ha positiv betydning både i forhold til det å studere og som en mer langsiktig strategi for representantenes eget framtidige ve og vel, skulle være ganske forståelig. I en slik virksomhet ligger mulighetene for at de som skal representere studentene, lar seg kooptere av «de andre». Med dette menes at representantene får interesse av mer å ta hensyn til ønskemål fra den annen side enn til det som måtte være ønskelig fra et studentsynspunkt. Spesielt vil dette komme til syne når ønskemål står i motstrid til hverandre.

Man kan også se en sammenheng i det som er trukket fram: Dess bedre representantene lar seg kooptere, dess bedre ivaretar de egne interesser. Konklusjonen må bli at representantene først og fremst kun representerer seg selv. Derved har representasjonssystemet undergravet sin egen forutsetning — det demokratiske styrings-

prinsipp. Dette skulle også komme tydeligere fram når vi nå skal se på det som i forrige nummer av denne avis i rent poetiske ordelag er betegnet som «vårens studentpolitiske begivenhet».

Husleieboikotten ble en tragedie. Vi studenter har markert oss som en samling uansvarlige individer som går til boikott uten å kunne legitimere gyldigheten av en slik aksjonsform. At resultatet måtte bli slik det ble, ligger innebygget i den problematikken som allerede er behandlet. Representanter med ett eller helst flere tillitsverv, velges også inn i en aksjonskomite som ledere av boikotten. Hvilke interesser disse ivaretar, fikk vi demonstrert under aksjonen. På et av de møter som ble avholdt, kunne komiteemedlemmer fortelle at de ikke ønsket å komme på kant med ledelsen i Samskipnaden. Og det er denne samme ledelse som på et tidlig tidspunkt bruker permisjonsvarsel som et våpen for å stoppe oss studenter. Aksjonskomiteemedlemmene er da også de som ivret mest for at det hele skulle avblåses. Vanligvis er det en slik komite som ivrer mest for at det den er valgt for å ivareta skal fortsette.

I dag presenterer vi også for at det lå forutsetninger bak aksjonen

som det ikke ble gitt informasjon — jfr. forrige nummer av sa. Vi presenteres også for en ke sannsynligheter og antakelser som tilsier at vi i realiteten ikke vært med på en husleieboikott men på politiske spillfakten iscenesatt av våre egne representanter. Tull og tøys fra ende til annen.

Vi studenter har mistet våre representanter — vi er ikke lenger representert. Hva skal vi foreta med dette problemet i framtid? Vi kan ikke akseptere å sitte som passive premismottakere fra samfunn som omgir oss. Da blir misbrukt. Selvsagt må vi forsøke å rydde opp innenfor våre egne rammer ut fra de muligheter som synes å gi oss i dag. Det tenkes først og fremst på å få kontroll med de framtidige valg av representanter samt kontroll med bakeføring av informasjon om disse representanter foretar sine verv. Alternativt kan vi systemet fortsette å vandre på strebende vei slik trafikken regulert i dag. Men da må vi ha andre organer som kan ta seg av saker som spesielt vil ha interesse for oss som studenter. Og disse organer må stå uavhengig av nevnte system. Ellers blir vi overkjørt.

Kommentar til Jarle Weigårds forsøk på å analysere husleiestreiken

AV HELGE OPSJØN

Mange var forbanna over måten DUK-ledelsen avblåste aksjonene. Folk fra aksjonskomiteene ble innkalla til koordineringsmøte, og etter en «stemningsrapport» fant DUK ut at streiken skulle nedlegges. De som aksjonerte på studentbyene fikk overhodet ingen mulighet til å diskutere strategien framover, men fikk et vedtak tredd nedover hodet. Dette bruddet på demokrati begrunner Weigård halvveis med at — «man vanskelig kunne legge fram for beboerne til avgjørelse på forhånd» — hvor lenge aksjonen kunne fortsette!!! Det skinner igjennom at dette likt skulle være DUK sin egen aksjon — ikke leieboernes.

En halvsannhet som Weigård og enkelte andre opererer med, er at det i utgangspunktet skulle være en begrensning — kortvarig aksjon. Dette er ikke tilfelle — det ble argumentert for full boikott fordi dette ville være mest effektivt, og aksjonen kunne dermed kanskje bli mer kortvarig. Det kan folk som var med på den diskusjonen bekrefte.

Weigård ser på husleieaksjon som en litt avansert form for demonstrasjon overfor staten. Perspektivet hans må derfor nødvendigvis bli opp som ei løve — ned som ei skinnfell (snarest mulig).

Dersom husleieaksjon blir ut-

nyttet maksimalt, kan det være et effektivt pressmiddel. Skal det ha noen virkning, må presset på staten bli så stort som mulig. Derfor må en slikt aksjon ikke være tidsavgrenset på forhånd. Permitteringer er ikke en faktor som nødvendigvis går mot oss. For det første blir det mye mer blesst om aksjonen. For det andre kan permitteringer bidra til å fokusere på statens ansvar.

Diskusjonen politisk — økonomisk pressmiddel er en avsporing. Virkningen av en aksjon er kun et resultat av hvor stort press vi greier å legge på staten gjennom aksjonen.

Weigård spør: «kunne vi oppnådd mer?» — Kunne vi oppnådd mindre? De 5 mill. er ikke klar til fordeling ennå — kanskje blir de ikke det før tidligst januar -83. Dessuten er det her snakk om et engangsbeløp. Jeg mener Weigård har et for tynt grunnlag til å vurdere om vi kunne oppnådd mer. Hadde vi fortsatt, ville aksjonen for alvor fått effekt, og det hadde vært mye bedre grunnlag for press på staten. Slik det er nå, vil vi neppe greie å få til noen husleieaksjon til høsten, mange skjønner ikke vitsen med aksjoner som aldri får lov til å bli virkningsfulle før de blir nedlagt.

I husleieboikottens kjølevann har det oppstått en debatt om aksjonen bare var en politisk demonstrasjon eller om streiken også skulle være et økonomisk pressmiddel overfor staten. Det er også blitt rettet kritikk mot studentorganeringen i forbindelse med boikotten.

Et reelt problem vi hadde under aksjonen i Tromsø, var mangelen på aktivitet. Aksjonen ble alt for passiv — folk lot bare være å betale inn husleie, og bare et fåtall møtte opp på leieboermøtene. Bare aksjonskomiteen sleit livet av seg. Dette hindrer skikkelig samhold, og fører til at folk lett bøyer seg for press fra f.eks. Samskipnaden, og begynner å betale leie. Skal seinere aksjoner ha suksess, er det helt avhengig av at de som er i aksjon er aktive i mye større grad. F.eks. kunne vi ha løst barnehage-

spørsmålet på den måten. Dette burde DUK-ledelsen ha vært oppmerksom på også, istedet for at de brukte alle koordineringsmøtene til å diskutere når vi skulle legge ned.

Jarle Weigårds oppskrift på hvordan vi skal komme på offensiven, er å få politikere og fagbevegelsen til å si hva slags utdanning de ønsker seg. Hva slags utdanning politikere ønsker seg, trenger vi ikke å spørre dem om, det kan vi føle på kroppen når vi må jobbe deltids for å få råd til å

studere. At fagbevegelsen er lik rett til utdanning er greit, men at de skal ta støytten overfor staten, har jeg vanskeligere for å tro. Det ser ut som om de har enn nok med Skytøen og NAF. Uten at studentene sjøl utøver drivkrafta, vil vi neppe få framgang i kampen for lik rett til utdanning. Det er vi som sjøl angrepene på kroppen. At vi søke støtte blant andre, er opplagt, og ikke noe nytt som Weigård eller sos. fronten ha æra for.

Kvinneidentitet og kvinnebevegelse i Norden

AV INGUNN MANDT

Nordisk forum har kommet ut med et temanummer om kvinneidentitet og kvinnebevegelse i Norden. Hva slags tidsskrift er så Nordisk forum? Det er et fellesnordisk tidsskrift som springer ut av Nordisk Sommeruniversitet (NSU)

og tar opp spørsmål/samfunnsområder som NSUs mange studiegrupper jobber med. Det er med utspring i en av disse temagruppene, Kvinnekretsen, at Kvinneidentitetsnummeret har kommet.

Tidsskriftet belyser kvinnebevegelsens utvikling de siste 10-15 årene. Dette skjer dels ved å beskrive bevegelsens forskjelligartede framvekst og utvikling i de fem nordiske landene, og dels ved å vise hvordan kvinnes livsløp, kultur og identitet kan forstås og forklares ut fra et kvinnersperspektiv. Det er lagt vekt på å vise hvorfor kravet om frigjøring må omfatte alle sider ved kvinnelivet. Dette utfordrer tradisjonell mannlig tankegang både på høyre- og venstresiden. Og — det som er mer spennende, er at — særlig de danske kvinneforskerne Tove Glavind og Karen Sjørup — også problematiserer noen av de nåværende strategiene i kvinnekampen. Det gjelder spesielt synet på kvinner og deltid. Mens kvinnebevegelsen og flere av kvinnes fagforeninger tradisjonelt har gått mot deltid og sett det som et hinder for frigjøring, viser for-

fatterne til at mange kvinner bevisst ønsker redusert arbeidstid. I stedet for å se dette som utslag av at kvinnene ikke er bevisste sine egne interesser, stiller forfatterne spørsmålet om det ikke er bedre å stille krav om skikkelige deltidsavtaler, framfor å fornekte deltidsarbeidet.

Mens det etterhvert har kommet en god del litteratur om kvinnebevegelsen i Norge, Sverige og Danmark, har det vært svært lite tilgjengelig stoff om forholdene i Finland og Island. Særlig på dette området gir Nordisk forum et viktig bidrag. Som årsak til at kvinnebevegelsen lenge har stått svakere i Finland enn i de andre skandinaviske landene, peker artikkelforfatterne på sterke autoritære drag i finsk samfunnsliv generelt og på det dogmatiske kommunistpartiets urokkelige stilling på venstresiden spesielt. Artikkelen fra Island viser i korte drag landets nyere historie, landet er på

rekordkort tid blitt omdannet fra et statisk bondesamfunn til et moderne industrialisert forbrukersamfunn. Denne prosessen som bare tok 20-25 år, skapte i sin tur særegne forutsetninger for kvinnes muligheter og stilling — i et samfunn som aldri har rukket å planlegge utviklinga.

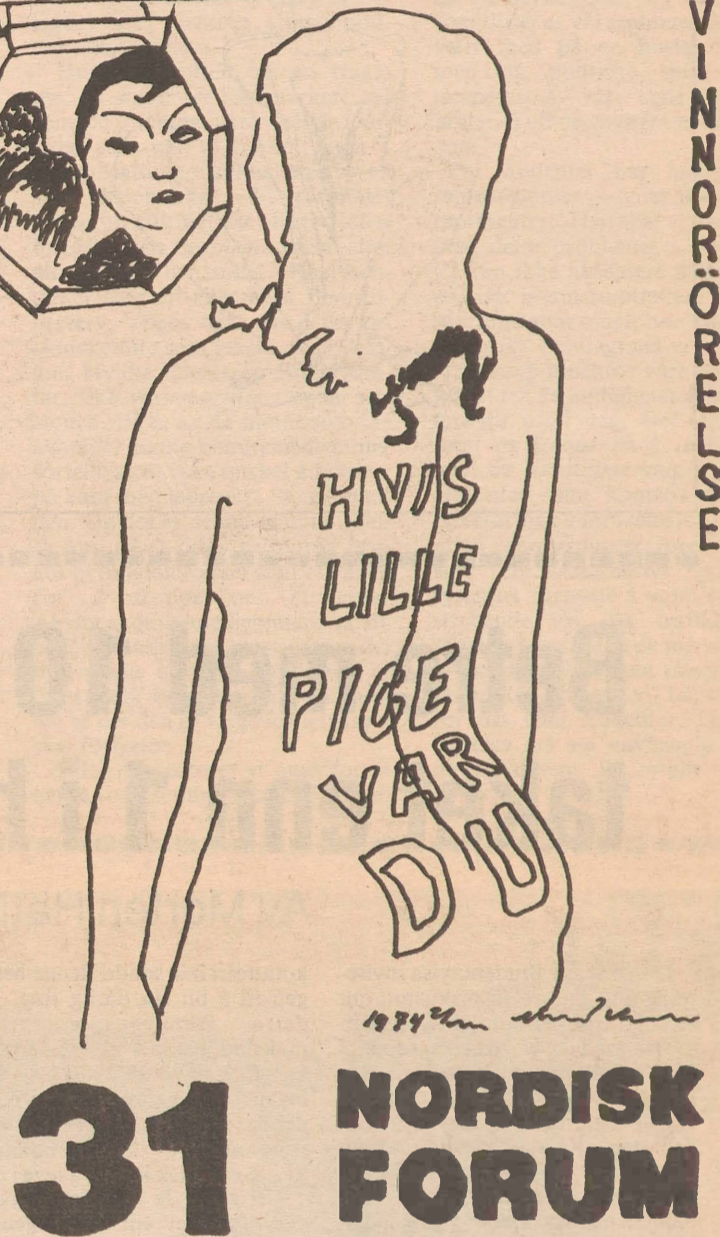
Uten å få kommentert alle artiklene skal jeg til slutt bar cort nevne to av de norske bidragsyterne, Audhild Nedberg og Marit Hernes, som diskuterer muligheten for å finne fram til nye positive modeller for kvinnerollen. Det gjør de med utgangspunkt i Nancy Fridys bok *Min mor, mitt spel*, som behandler mor/datter forholdet.

Alt i alt et lettlest og oversiktlig tidsskrift som fås kjøpt i Tromsø Bokcafé (Nordre Tollbugt. 4) og i Unibok.

Nordisk forum nr. 31
Kvinneidentitet & kvinnørørelse
Ingunn Mandt

KVINNEIDENTITET & KVINNORØRELSE

TROLL I ORD

AV MORTEN HATLING

Ja, så sit ein her da, no er det ikkje bøn om å utsette det lenger. Ute er det sol og godvær — inne er det jævlig smått, grått og trist (typisk Breivikahybel). Men eit ord er eit ord, (skal nok komme tilbake til det poenget, ja) og eg har tatt på meg (den umulige?) oppgåva å skrive ei bokmelding. No blir det jo skrive haugevis av bokmeldingar kvar dag, så det er vel ikkje akkurat ei umulig oppgåve? Nei, det er vel så, men dette dreier seg altså om ei ordbok! — av alle ting.

For dei bibliofile vil nok denne bokmeldinga vere ein skuffelse. Og for dei som er oppriktig interesserte i ordbøker, som har fleire hyllemeter av sorten heime og som finles denne bokmeldinga med lupe for å få alle dei opplysningane det er vanlig å komme med i ordbokmeldingar (kva no dei kan vere?), vil nok ikkje dette vere særlig matnyttig lesnad. Ordbøker er vel ikkje akkurat det eg har mest greie på her i verda, det vil nok denne korte artikkelen til fulle avsløre. Eg har, som vel dei fleste, slitt meg gjennom skolegangen med Tanums store og

Helleviks større utgåve, og etter som tida gikk, eit assortert utval av Gyldendals blå, utan at det ser ut til å ha vore til særlig hjelp.

Dei står enno for meg i all si gru — desse utallige, alltid like overraskande engelske gloseprøvene. Med ordboka på fanget og læraren patruljerande rundt i klasserommet satt ein der og prøvde å sjå ut som om at dette gikk jo greit. Hadde sjølvsagt ikkje fått tid til å lese, så ein berre venta på at læraren skulle kikke ut av vinduet så ein kunne få opna boka og krota ned nokre ord i alle fall. I slike stundar er det ein får auga opp for kor viktig formatet er for å vurdere bruksverdien av ei bok.

Og det er ein stor veikskap med denne boka, viss ein er på utsikt etter ei hendig oppslagsbok til å ha på fanget i eit knipetak. No studerer ikkje eg språk, men det vel ingen som får gloseprøve i nye ord i norsk, ord som har komme til i språket vårt mellom 1945-75? Så det vel og eit moment som taler i mot ein slik bruk av boka. Når det gjeld bruken av boka, så har eg enno ikkje riktig forstått kven som

skal bruke ho, eller for den saks skuld, kordan ho skal brukast. Skal boka brukast som oppslagsbok dersom du kjem over eit ord du ikkje forstår, og som ser nytt ut, eller er det meint som rein avslappande lesnad — hoderistande over kor mange rare nyord vi har fått? (Viss ein berre tar omsyn til formatet er boka fin for dei som driv på med herbarium).

Når det gjeld innhaldet så er boka stappfull av «nye» ord — 15.000 i alt om ein skal tru forlaget. Hendige ord som parkoman, elevatorlag, strupenikkens og diggbar er sjølvsagt med. Boka har ei hendig bruksanvisning, som riktig nok ikkje gir svar på det eg lurte på ovanfor. Ein lang artikkel om ordtilveksten i norsk kan fortelle deg at bossa nova kjem frå portugisisk, slivovits (ja, no kan du lure no) kjem sjølvsagt frå serbokroatisk. Judo og karate kjem frå....? Riktige svar sendast til redaktøren. Alle får premie. Alle som visste at katamaran kom frå tamil kan melde seg på Brennbygget. Engelsk er sjølvsagt det språket vi har fått flest ord frå, det må vel vere ver-

das lengste språklige valdtekt dei driv. Russifiseringa er forholdsvis beskjeden, om ein da ser bort i frå sputnik, kosmonaut osv. Slik kan eg halde på i side etter side, i alle fall til eg har tilfredsstillende redaktøren sitt lengdekrav.

Det einaste eg saknar er illustrasjonar. Det er mykje lettare å gripe meininga med orda når dei er ledsaga av eit lite bilete. Ta f.eks. hjallis — «tjukk damestrømpbukse» er det einaste som står i boka. Her er det jo lett å gå seg vill i det store utvalet. Eller kordan ser ein «sjekkis» ut og kva med eit avskrekkande bilete av ein «tv-skadd» som vi kunne vist ungene når dei ikkje ville legge seg.

Noja, ein kan jo ikkje få alt for usle 165 kr. heller. 465 innbundne sider med nyord må vel kunne tilfredsstillende sjølv den mest kravstore. Boka er i alle fall gitt ut på Universitetsforlaget, dermed skulle det meste vere sagt. PS. Viss nokon er interessert har eg eit ubetydelig brukt eksemplar til sals.

Nyord i norsk
465 s.
Universitetsforlaget.

Studentene finansierte sosionomstilling

I tråd med de drastiske nedskjæringene i 1982-budsjettet for universitetet kommer opprettelsen av en sosionomstilling som studentene selv må finansiere.

Forslaget ble lagt fram i Samskipnadsstyret som vedtok å opprette en sosionomstilling dersom studentrådet kunne godkjenne forslaget.

Dette forslaget har gått igjenom i studentrådet, og vi vil få en sosionom fra høsten av.

Men hva vil dette bety for studentene?

Det vil bl.a. gi seg utslag i en høyning av semesteravgiften på 15,- til 25,- kroner avhengig av om det skal ansettes sosionom i hel eller halv stilling.

Behovet for en sosionom er ganske sikkert tilstede. Men, det er betenkelig at studentene som allerede er en hardt presset gruppe når det gjelder det økonomiske, selv skal finansiere stillingen.

Dessuten bør opprettelsen av denne stillingen sees som en innledning til en generell helsetjeneste for studenter. En helsetjeneste for alle grupper av befolkningen er en del av velferdsstatens målsetting. Vi kan ikke skjønne at ikke studenter og har rett til et stykke av velferdsstatens kake.

VALG I EL SALVADOR

Siden den 26. juni 1980 har universiteter og høyskoler i El Salvador vært besatt av regjerings-tropper.

Inntil da hadde bl.a. El Salvadors universitet vært et demokratisk eksempel i Mellom-Amerika, med sine ca. 40.000 studenter. Det hadde gått i spissen for bred sosial rekruttering, faglig frihet og radikal forskning. Og det hadde ikke minst vært et fristed for hele den demokratiske opposisjonen. Bønder kunne overnatte der når de

var i hovedstaden for å protestere mot sine jord-eiere og deres terror.

Siden den 26. juni 1980 er universitetsrektor Felix Antonio Ullora blitt myrdet av fascist-grupper. Lederne for den demokratiske studentunionen AGEUS står på dødslistene til juntaens skvadroner, dersom de ikke alt er drept som Manuel Franco, Francisua Montes, Flores og Soeto.

I anledning **valgene den 28. mars**, har Norsk Studentunion og andre studentunioner i Europa utfordret El Salvadors junta og USAs ambas-

sader. Vi ønsker å prøve deres holdning til menneskerettighetene gjennom deres holdning til kravet:

Frihet for studentlederen Ana Maria Gomez!

Ana Maria har siden august i fjor vært arrestert og utsatt for tortur i juntaens fengsler. Norsk Studentunion oppfordrer det norske utenriksdepartementet å gjøre påtrykk overfor El Salvador-juntaen og Reagan-administrasjonen.

Det må i det minste kreves at det blir gjort rede for Ana Marias skjebne.

NEI TIL ATOMVÅPEN

Medisinske og samfunnsmessige skadevirkninger av en atomkrig — og sivilt beredskap

Høring holdes i Kantina i Brennbbygget, II etg. onsdag 12. mai 1982 kl. 20.00.

Innledere:

- Kjell A. Grøttum, dosent med. avd. RST, snakker om atom-bombetyper/størrelser og deres innvirkninger på menneske-kroppen.
- Christian Fangel, psykiater, omtaler menneskelige reaksjoner i forbindelse med en atomkrig.
- Yngvar Løchen, professor i medisinsk sosiologi, ISV, tar for seg samfunnet etter en atomkrig.
- Odd Bang, Sivilforsvarsinspektør ved Fylkesmannens kontor i Troms, innleder om sivil beredskap.

Forøvrig er invitasjoner sendt til fylkesordførerne i de tre nordligste fylkene, samt de ulike politiske partiene.

Møtet er åpent for alle interesserte. VELKOMMEN!

Arrangør: Nei til Atomvåpen
i samarbeid med medisinerstudenter, sykepleierstudenter og realfagstudenter.

Hovedallmøte i Brennkantina 13. mai

Melding fra Studentutvalget

Torsdag den 13. mai er det Hovedallmøte i Brennkantina kl. 20.00. Dette blir det siste hovedallmøtet dette semesteret, og det skal være valg til bl.a. Studentutvalget.

Folk som er interessert i å stille opp, kan henvende seg til Studentutvalget, Søndre Tollbugt. 7b, eller møte opp med forslag på allmøtet.

SU — Helge Opsjøn

Løsning på påskekrystord

FILE BESIC HELUM	H	A	BLMST SP KRISSOM	JAN STENAR	I URKE- NEN	PREP.	M	OKS PEASER	E	D						
→	H	Ø	N	A	→	J	O	B	WINE NASTON ALIST KODE	S	E					
WINDY	E	S	ER	DRON- JING	S	A	B	A	WINDY	L						
VED SINN AN	A	T	M	E	ENGEL	S	E	R	A	F						
ØY	BY	O	S	GUD- INNE REFE HERE	H	E	R	A	HER ANREI NOA OPP.	I						
WINDY	D	A	Z	I	H	A	N	S	A	HVIL	F	A	R			
WINDY	E	O	S	BLOD- NASTON ØLVE- UTLØP	A	N	E	M	I	GUTTE- NANN	R	O	A	R	SOL GUD	
WINDY	G	B	O	I	K	O	T	T	MINEE TYSK SLAGSK	A	V	T	A	R		
WINDY	A	A	B	Y	S	T	A	D	SVI HESER- SKAP	E	T	S	E	R	A	SOL- GUD HA
WINDY	S	N	O	IR	IRIDUM INSEKT	E	R	I	T	R	E	A	SNA- KERE			
WINDY	E	B	R	A	S	M	E	R	ØE OFTE	T	I	T	T			
WINDY	B	R	E	I	HUS- DYRET	N	G	R	KAKE	P	A	I	E	VÅPEN	A	
WINDY	V	I	D	R	E	K	S	Å	P	←	I	←	D	BORSER LYDAR SAKKE	B	L
WINDY	A	R	E	U	KRYDRE	S	A	L	T	E	P	L	A	G	L	V
WINDY	I	F	E	V	E	B	A	N	A	N	Z	HERRER BISKOP	L	I	E	R

Redaksjonen ønsker alle våre lesere en riktig god sommer.

JOHAN GALTUNG
FORSVAR
UTEN MILITÆRVESEN

**FREDS-
FORSVARET!**

Professor Johan Galtung ønsker et forsvar som anvender minst mulig vold, og i denne boka presenteres et pasifistisk grunnsyn. Dette forsvaret skal

- være defensiv
- ha små og spredde enheter
- ha mobile enheter
- ha selvstyrte enheter

Som en overgang til rent ikkevoldsforsvar ønsker Galtung et kombinasjonsforsvar — med en konvensjonell militær del, en gerilja-orientert del og en sivilmotstandsdel.

En aktuell debattbok som gir perspektiver til norsk fredsdebatt. — Etterord ved professor Arne Næss.

Boka utgis av Folkereising mot krig og er til salgs i bokhandler, bokkaffer og i Narvesens butikker.

Ny debattbok fra FINK

kr 58,-

1. mai i Tromsø

Det gikk som kjent to 1.-maitog i Storgata i år. Først gikk Samorg-toget som for anledningen hadde mobilisert kraftig. SV her i byen støttet toget og dannet en solid baktropp under hovedparolen: «Arbeidermakt mot kapitalmakt for et sosialistisk Norge». Faglig Solidaritet-toget fulgte

godt opp med mange viktige og slagkraftige paroler. Totalt sett har 1. mai-arrangementene i Tromsø hatt en større deltakelse enn på mange år, noe som kanskje skyldes det politiske og vårlige klimaet i byen.

1. Paroler som gikk på frykten for kjernefysiske våpen og Norden som atomvåpenfri sone var populære. Spesielt var det mange unge mennesker, deriblant studenter, som hadde samlet seg bak nedrustningskravene.

2. I disse magre tider for oss studenter er det viktig å markere oss på dager som 1. mai. I toget til Faglig Solidaritet ble det også gjort ved at det gamle slagordet: «Lik rett til utdanning» fikk stor oppslutning. Generell prisstigning, husleiekning, mindre stipendandel og drastiske nedskjæringer ved universitetet har ført til at kravet er like viktig å kjempe for i dag som for ti år siden.

3. Krav i forbindelse med den opphetete lønnskampen vi er midt inne i, hadde også en sentral plass blant parolene.

4. De siste begivenheter i Midt-Østen gjorde at parolene om anerkjennelse av palestineres rettigheter hadde brei oppslutning i togene.

5. Ung Mob var mobilisert for anledningen, og utgjorde fra lasteplanet en frisk og aktiv demonstrerende gruppe av Faglig Solidaritet-toget.

